

Na temelju članka 8. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu (Narodne novine 71/2010) i Odluke o Skupštine Hrvatskog Crvenog križa o ovlaštenju Glavnog odbora za donošenje Pravilnika o Službi spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja, od dana 31. ožujka 2011. godine, Glavni odbor Hrvatskog Crvenog križa na sjednici održanoj dana 7. srpnja 2011. donosi:

PRAVILNIK O SLUŽBI SPAŠAVANJA ŽIVOTA NA VODI I EKOLOŠKE ZAŠTITE PRIOBALJA

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom o Službi spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja (dalje u tekstu: Pravilnik) uređuje ustroj i djelokrug rada Službe spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja Hrvatskog Crvenog križa (dalje u tekstu: Služba spašavanja života na vodi).

Članak 2.

Hrvatski Crveni križ je član Međunarodne federacije spašavanja života na vodi (International Life Saving Federation – ILS) i u svom djelovanju prihvata i primjenjuje smjernice i odluke skupštine ILS-e

Služba spašavanja života na vodi je javna ovlast Hrvatskog Crvenog križa na temelju Zakona o Hrvatskom Crvenom križu i Statuta Hrvatskog Crvenog križa.

Članak 3.

Cilj Službe spašavanja života na vodi je, u suradnji s tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, doprinijeti povećanju sigurnosti na kupalištima i unapređenju ekološke zaštite priobalja i okoliša na području Republike Hrvatske

Članak 4.

Služba spašavanja života na vodi organizira se na razini Nacionalnog društva i regionalnih centara.

Poslove Službe spašavanja života na vodi na razini Nacionalnog društva izvršavaju zaposlenici Hrvatskog Crvenog križa sukladno Pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta u Središnjem uredu Hrvatskog Crvenog križa, a u regionalnim centrima regionalni koordinatori koji su zaposlenici Hrvatskog Crvenog križa ili županijskog društva Crvenog križa.

Članak 5.

Regionalni centri pokrivaju područje jedne ili više županija.

Osniva se pet regionalnih centara:

1. Regionalni centar Istra sa sjedištem u Pazinu za Istarsku županiju,
2. Regionalni centar Primorje i Lika sa sjedištem u Rijeci za Primorsko-goransku i Ličko-senjsku županiju,

3. Regionalni centar Centralna Hrvatska sa sjedištem u Zagrebu za Grad Zagreb, Zagrebačku, Karlovačku, Sisačko-moslavačku, Krapinsko-zagorsku, Varaždinsku, Međimursku i Kopriivničko-križevačku županiju,
4. Regionalni centar Slavonija sa sjedištem u Osijeku za Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku, Vukovarsko-srijemsku i Brodsko-posavsku županiju i
5. Regionalni centar Dalmacija sa sjedištem u Splitu za Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku i Dubrovačko-neretvansku županiju

Regionalni koordinatori u svom radu surađuju sa Službom spašavanja života na vodi Nacionalnog društva, lokalnim društvima Crvenog križa, tijelima javne vlasti, upraviteljima kupališta i ostalim subjektima na području na kojem djeluju.

Članak 6.

Savjetodavno-stručno tijelo - Zbor instruktora čine instruktori iz područja spašavanja, prve pomoći i ekologije, a koje u Zbor instruktora imenuje izvršni predsjednik Hrvatskog Crvenog križa na razdoblje od četiri godine

Zbor instruktora ima predsjednika i zamjenika predsjednika koje biraju članovi na prvoj sjednici.

Zbor instruktora se sastaje najmanje jedanput godišnje i predlaže aktivnosti, programe osposobljavanja i osnivanje radnih skupina

Članak 7.

Služba spašavanja života na vodi provodi sljedeće zadaće:

- osposobljava spasioce, instruktore i voditelje spasilačkih postaja
- provodi obnovu znanja i praktičnih vještina spasilaca
- vodi bazu podataka osposobljenih spasilaca, instruktora i voditelja spasilačkih postaja
- provodi postupak procjene rizika na kupalištima
- provodi aktivnosti vezane za prevenciju nesreća na vodi
- organizira spasilačka natjecanja
- koordinira rad spasilačkih klubova
- djeluje u izvanrednim situacijama

Članak 8.

Posebnu pažnju Služba spašavanja života na vodi na svim ustrojstvenim razinama posvećuje ekološkoj zaštiti priobalja i okoliša i u tom cilju organizira različite radne skupine-timove volontera (npr. ronioce-volontere)

Edukaciju o ekološkoj zaštiti, organizaciju akcija i koordinaciju rada radnih skupina i timova iz stavka 1. članka provodi Služba spašavanja na vodi na vodi

Članak 9.

Programi osposobljavanja provode se kroz sljedeće tečajeve:

- tečaj za osposobljavanje spasilaca na otvorenim vodama
- tečaj za osposobljavanje spasilaca na bazenima
- tečaj za osposobljavanje spasilaca na gorskim rijekama
- tečaj za osposobljavanje voditelja spasilačke postaje
- tečaj za osposobljavanje instruktora spašavanja

Članak 10.

Tečaju za osposobljavanje mogu pristupiti kandidati koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- imaju najmanje 18 godina
- završili su srednju školu ili su upisali završni razred srednje škole
- posjeduju uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti
- znaju plivati kraul i prsnim stilom
- mogu isplivati 400 metara za manje od 8 minuta
- mogu roniti 25 metara u daljinu

Članak 11.

Tečaj za osposobljavanje spasilaca sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela, a obuhvaća tri područja: spašavanje, prvu pomoć i ekologiju.

Osnove spašavanja, prve pomoći i ekologije kandidati slušaju u obliku predavanja. Praktični dio se sastoji od treninga plivanja, vježbi tehnike spašavanja na bazenu, simulacije praktičnog rada na kupalištu, kondicijskih treninga plivanja i praktičnog dijela prve pomoći.

Nakon tečaja kandidati pristupaju ispitu koji se sastoji od pismenog i praktičnog dijela. Ispitu može pristupiti kandidat koji je odslušao sva predavanja, izveo vježbe i simulacije i preplivao 2 nautičke milje.

Članak 12.

Temeljem položenog ispita spasiocu se izdaje Uvjerenje o osposobljenosti kojim dokazuje da je osposobljen za rad u spasilačkoj postaji na otvorenim vodama (morskim i jezerskim kupalištima) ili bazenima, za poslove spašavanja osoba iz vode, za nadzor kupališta i prevenciju nesreća, rad u spasilačkom timu i pružanje prve pomoći.

Spasilac je dužan svake dvije godine pristupiti provjeri znanja i vještina radi produženja Uvjerenja o osposobljenosti.

Obrazac Uvjerenja o osposobljenosti je sastavni dio ovoga Pravilnika i nalazi se u Prilogu I.

Članak 13.

Tečaju za osposobljavanje instruktora spašavanja može pristupiti spasilac koji ima položen tečaj za spasioca na otvorenim vodama, 2 godine iskustva u radu u spasilačkoj postaji i navršene 24 godine života.

Tečaju za osposobljavanje voditelja spasilačke postaje može pristupiti spasilac koji ima položen tečaj za spasioca na otvorenim vodama i 2 godine iskustva u radu u spasilačkoj postaji.

Osposobljavanje instruktora spašavanja ili voditelja spasilačke postaje provodi se prema Programu tečaja za instruktora spašavanja ili voditelja spasilačke postaje.

Članak 14.

Spasioci kojima je izdano Uvjerenje o osposobljenosti dužni su prihvatiti i ponašati se sukladno sljedećim pravilima:

1. Spasilac je dužan savjesno i odgovorno obavljati spasilačke dužnosti
2. Spasilac je dužan tijekom radnog vremena koristiti propisanu radnu odjeću (žutu majicu i kratke crvene hlače s oznakom Hrvatskog Crvenog križa).
3. Spasilac za vrijeme radnog vremena ne smije konzumirati alkoholna pića i opojna sredstva.
4. Spasilac se ne smije koristiti neprihvatljivim oblicima komunikacije kao što su prijetnje, uvrede, napadi i slično, odnosno postupcima koji izazivaju netrpeljivost, nesigurnost i omalovažavanje pojedinca.
5. Spasilac je dužan zaduženu spasilačku opremu koristiti isključivo u radno vrijeme i čuvati je pažnjom dobrog gospodara

Ponašanjem u skladu s ovim odredbama spasilac iskazuje poštovanje prema sebi i drugima te štiti ugled svih spasilaca, Službe spašavanja života na vodi i Hrvatskog Crvenog križa. Ponašanje protivno ovim odredbama povlači za sobom oduzimanje, odnosno uskraćivanje pristupa produženju Uvjerenja o osposobljenosti o čemu odlučuje izvršni predsjednik Hrvatskog Crvenog križa na prijedlog voditelja Službe spašavanja života na vodi

Članak 15.

Logo Službe spašavanja života na vodi sastoji se od:

- naziva «HRVATSKI CRVENI KRIŽ» otisnutog plavom bojom, koji je postavljen kružno oko znaka crvenog križa obrubljenog bijelim rubom
- donji dio kruga je otvoren i povezan sa tri valovite crte otisnute plavom bojom
- ispod valovitih crta stoji naziv «Služba spašavanja života na vodi» otisnut plavom bojom

Grafički prikaz loga je sastavni dio ovoga Pravilnika i nalazi se u Prilogu II

Članak 16.

Radnu odjeću spasioca čine:

- kratke hlače crvene boje
- pamučna majica kratkih rukava žute boje na čijem se prednjem dijelu nalazi logo Službe spašavanja života na vodi, a na poleđini iz daljine uočljiv natpis «SPASILAC» - «LIFEGUARD» tiskan crvenom bojom
- pamučna kapa sa štitnikom, crvene boje, na kojoj je s prednje strane istaknut logo Službe spašavanja života na vodi
- okopojasna torbica crvene boje, na kojoj je istaknut logo Službe spašavanja života na vodi.

Propisanu radnu odjeću imaju pravo nositi samo spasioci koji su završili tečaj za osposobljavanje spasilaca u Hrvatskom Crvenom križu.

Članak 17.

Na radnoj odjeći spasioca logo Službe spašavanja života na vodi obvezno se ističe:

- na prednjoj lijevoj strani majice
- na prednjoj lijevoj strani kratkih hlača
- na prednjoj strani kape
- na okopojasnoj torbici

Logo je istaknut i na zastavi Službe spašavanja života na vodi

Logo se može istaknuti i na ostaloj opremi Službe spašavanja života na vodi.

Članak 18.

Služba spašavanja života na vodi provodi postupak procjene rizika na kupalištu.

Procjena rizika na kupalištu je postupak kojim se vrši pregled zadanog područja, definiraju moguće opasnosti, procjenjuje razina rizika i predlažu rješenja za smanjivanje razine rizika ili potpuno uklanjanje opasnosti.

Procjena rizika vrši se na zahtjev i trošak upravitelja kupališta. Postupak procjene rizika na kupalištu provodi se prema Pravilima o provođenju procjene rizika na kupalištu koja su sastavni dio ovoga Pravilnika i nalaze se u Prilogu III.

Procjenu rizika provode ovlašteni procjenitelji Službe spašavanja života na vodi koje na prijedlog voditelja Službe spašavanja života na vodi imenuje izvršni predsjednik Hrvatskog Crvenog križa.

Članak 19.

Organiziranje spasilačke službe na kupalištu provodi se u obliku spasilačkih postaja koje su organizacijski okvir za rad spasilačke službe, a ustrojavaju se sukladno Pravilima i standardima rada spasilačkih postaja na otvorenim vodama.

Pravila i standardi rada spasilačkih postaja na otvorenim vodama sastavni su dio ovoga Pravilnika i nalaze se u Prilogu IV.

Članak 20.

Služba spašavanja života na vodi u cilju prevencije nesreća na/u vodi i osvješćivanja javnosti o opasnostima i rizicima povezanim s vodom provodi projekt «Sigurnost na vodi»

Sastavnice projekta su promotivne kampanje, radionice o opasnostima i rizicima na vodi, radionice «Slučajni spasilac», tečajevi za spasioce-juniore i obuka neplivača.

Članak 21.

Služba spašavanja života na vodi potiče razvoj spasilačkog sporta i u tom cilju organizira natjecanja spasilaca, priprema i vodi natjecateljski tim za međunarodna natjecanja, primjenjujući pravila i standarde iz priručnika za natjecanja spasilaca kojega je donijela Međunarodna federacija spašavanja života na vodi.

Članak 22.

Služba spašavanja života na vodi predlaže i potiče osnivanje spasilačkih klubova pri društvima Crvenog križa, te koordinira njihov rad.

Spasilački klub društva Crvenog križa okuplja osposobljene spasioce i volontere s ciljem promicanja i provedbe programskih aktivnosti Službe spašavanja života na vodi.

Članak 23.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na oglasnoj ploči Hrvatskog Crvenog križa

Članak 24.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o službi spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja kojeg je Skupština Hrvatskog Crvenog križa donijela dana 6. svibnja 2004. godine.

Predsjednik
Hrvatskog Crvenog križa

Prim Josip Jelić, dr. med

Hrvatski Crveni križ

Član Međunarodne federacije za spašavanje života (ILS)

Služba spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja

Uvjerenje o osposobljenosti

kojim se potvrđuje

da je

---

uspješno zadovoljio sve

uvjete za dobivanje naslova

Spasilac na otvorenim vodama

*Izvršni predsjednik:
Hrvatskog Crvenog križa*

Zagreb,
Broj Uvjerenja:

Vrijedi do

Služba spašavanja života na vodi

Pravila o provođenju procjene rizika na kupalištu

Pravila o provođenju procjene rizika na kupalištu (u daljnjem tekstu: Pravila) temeljni su dokument koji definira ciljeve, sredstva, sadržaj i način provođenja postupka procjene rizika na kupalištu.

Na temelju ovih Pravila definiraju se operativni postupci i dokumenti potrebni za provođenje postupka procjene rizika na kupalištu.

Procjena rizika na kupalištu obuhvaća: **pregled zadanog područja kupališta, utvrđivanje mogućih opasnosti povezanih s vodom ili u blizini vode i procjenu stupnja rizika za svaku od njih te predlaganje rješenja za smanjenje stupnja rizika ili potpuno uklanjanje opasnosti na kupalištu.**

Osnovni cilj postupka procjene rizika je smanjivanje mogućnosti nastanka nezgoda povezanih s vodom (štetnog događaja čija posljedica mogu biti smrt, tjelesne ozljede ili oštećenje zdravlja te uništenje ili oštećenje stvari korisnika kupališta). Procjena rizika na kupalištu služi kao temelj za uspostavljanje spasilačke postaje na kupalištu.

Naručitelji za čije se potrebe provodi postupak procjene rizika na kupalištu su upravitelji kupališta (tijela državne uprave te lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna za upravljanje kupalištem, koncesionari ili druge pravne osobe koje upravljaju pojedinim kupalištima).

Procjena rizika na kupalištu provodi se na pisani zahtjev upravitelja kupališta.

Postupak procjene rizika provode ovlaštene procjenitelji rizika – osobe koje je za to ovlastio Hrvatski Crveni križ.

Opasnosti na kupalištu

Opasnosti na kupalištu povezane s vodom ili u blizini vode su mogući uzročnici nezgoda u kojima je prisutnost ili blizina vode sastavni dio opasnosti.

Opasnosti se dijele na:

- 1) opasnosti stvorene ljudskom intervencijom u okoliš,
- 2) prirodne opasnosti (nastale djelovanjem prirode),
- 3) opasnosti uzrokovane ljudskim ponašanjem (opasnosti nastale djelovanjem ili stanjem korisnika kupališta).

Opasnosti na kupalištu mogu biti statične (nepomične i prisutne cijelo vrijeme) ili dinamične (povremeno se pojavljuju na određenoj lokaciji ili području).

Prilikom utvrđivanja opasnosti na kupalištu potrebno je obratiti pozornost na:

- konfiguraciju i sastav terena (vrsta podloge na obalnom dijelu kupališta u blizini vode, vrsta i konfiguracija dna u zoni za kupanje, konfiguracija obalne linije s naglaskom na moguće opasnosti vezane uz ulazak i izlazak iz vode);
- objekte, građevine i predmete koji se nalaze na području kupališta, a koji mogu predstavljati opasnost;
- prirodne pojave (vjetar, valovi itd);
- životinje ili biljke koje su opasne za korisnike kupališta;
- broj korisnika na kupalištu;
- potencijalno opasne radnje povezane s vodom ili u blizini vode koje bi korisnici mogli izvršiti na području kupališta.

Stupanj rizika

Rizik je vjerojatnost nastanka pojedinih vrsta nezgode vezanih uz određenu opasnost.

Rizik je definiran prema stupnjevima koji su rezultat međudjelovanja vjerojatnosti nastanka nezgode i težine nezgode.

- 1) Zanemarivi rizik - postoji mala vjerojatnost nezgode koja nema trajne posljedice.
- 2) Umjereni rizik - postoji vjerojatnost nezgode koja nema trajne posljedice.
- 3) Srednji rizik - nezgoda koja nema trajne posljedice je neizbježna ili postoji mala vjerojatnost nezgode s trajnim posljedicama ili ugrožavanjem života.
- 4) Visok rizik - postoji vjerojatnost nezgode s trajnim posljedicama ili ugrožavanjem života.
- 5) Nepodnošljivi rizik - neizbježna je nezgoda s trajnim posljedicama ili ugrožavanjem života.

Prilikom procjene rizika, moguća težina nezgode je osnova za procjenu, a zatim se procjenjuje vjerojatnost nastanka takve nezgode.

Osim za pojedine opasnosti, određuje se, na temelju broja i vrsta pojedinih opasnosti, i stupanj rizika za cijelo kupalište. Kupališta mogu biti: zanemarivog rizika, umjerenog rizika, srednjeg rizika i visokog rizika.

Mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti

Mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti temelje se na pretpostavci da je upravitelj kupališta dužan poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje nezgode na kupalištu. Određene mjere propisuju se sukladno vrstama opasnosti kojima su izloženi korisnici kupališta.

Mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti pored ostalog uključuju:

- uklanjanje ili saniranje (dovođenje u neopasno stanje) opasnih objekata, građevina, itd.,
- upozoravanje korisnika kupališta na moguće opasnosti,

- zabranu potencijalno opasnih radnji,
  - organiziranje spasilačke službe koja radi na sprečavanju nezgoda odnosno smanjenju potencijalnog stupnja rizika kojemu su izloženi korisnici kupališta,
  - propisivanje ostalih postupaka pomoći u slučaju nastanka nezgode.
- Potreba za organiziranjem spasilačke službe na kupalištu (veličina područja pod nadzorom spasioca) definira se sukladno procijenjenoj razini rizika za cijelo kupalište.

Provođenje postupka procjene rizika na kupalištu

1) Naručivanje procjene rizika na kupalištu

Postupak procjene rizika na kupalištu započinje naručitelj, upravitelj kupališta, temeljem vlastite inicijative ili sukladno nalogu tijela javne vlasti zaduženih za izdavanje koncesije ili nadzor rada kupališta. U zahtjevu se mora precizno definirati područje na kojemu će se provesti procjena rizika. Zahtjev se pisanim putem podnosi Službi spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja Hrvatskog Crvenog križa (u daljnjem tekstu: Služba spašavanja života na vodi HCK).

2) Prikupljanje potrebnih podataka

Na temelju pisanog zahtjeva, Služba spašavanja života na vodi HCK naručitelju dostavlja prijedlog za provođenje postupka procjene rizika s troškovnikom, te popis potrebnih podataka koje naručitelj treba dostaviti. Nakon odobravanja troškovnika i dostavljanja svih dostupnih podataka od strane naručitelja, postupak procjene rizika se dodjeljuje ovlaštenom procjenitelju rizika.

3) Obilazak kupališta

Na temelju dostavljenih podataka, ovlašteni procjenitelj rizika izrađuje plan obilaska u kojemu se određuju broj i termini obilazaka kupališta. Tijekom obilaska, ovlašteni procjenitelj rizika prikuplja podatke o opasnostima koristeći GPS, foto i video opremu te sastavlja izvještaj o obilasku.

4) Procjena rizika i predlaganje mjera za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti

Na temelju izvještaja o obilasku i prikupljenih podataka utvrđuju se stupnjevi rizika za pojedine opasnosti te se prema potrebi predlažu mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti.

5) Sastavljanje Elaborata o procjeni rizika

Uočene opasnosti, procjena razine rizika i predložene mjere dostavljaju se naručitelju u obliku Elaborata o procjeni rizika. Elaborat o procjeni rizika, uz ovlaštenog procjenitelja rizika koji ga je sastavio, potpisuje voditelj Službe spašavanja života na vodi HCK i predaje naručitelju.

6) Naknadni postupci

Procjena rizika na kupalištu izrađuje se na temelju u tom trenutku dostupnih podataka i opažanja. Ako dođe do značajnijih promjena koje utječu na pojavljivanje novih opasnosti odnosno povećanje postojećih opasnosti i s njima povezanih rizika, naručitelj može, sukladno ovom Provođenju postupka procjene rizika na kupalištu, zatražiti dodatni obilazak kupališta i reviziju procjene rizika na kupalištu.

Elaborat o procjeni rizika

Elaborat o procjeni rizika završni je dokument u kojem se naručitelju predstavljaju rezultati postupka procjene rizika.

Elaborat se sastavlja u pisanom obliku i sadržava opise, fotografije i kartografske prikaze elemenata procjene rizika.

Sadržaj Elaborata o procjeni rizika

- 1) Uvodni dio sadržava: nazive i lokacije predmetnog kupališta, podatke o naručitelju, dokumente koje je naručitelj dostavio, imena ovlaštenih procjenitelja rizika koji su sudjelovali u izradi te datume i vremena obilaska kupališta.
- 2) Opći opis kupališta sadržava: vrste, opis i prilaze kupalištu, značajne objekte na kupalištu te aktivnosti na kupalištu s osvrtom na odjeljivanje od različitih aktivnosti.
- 3) Poglavlje "Opasnosti i rizici" sadržava: popis uočenih opasnosti s opisom i kategorizacijom, procjenu stupnja rizika za svaku pojedinu opasnost i kupalište u cjelini te postojeća rješenja i prijedloge za smanjenje stupnja rizika.
- 4) Poglavlje "Info tabele i znakovi" sadržava popis postojećih i potrebnih sigurnosnih info tabela i znakova s definiranom vrstom, nazivom i lokacijom za svaki pojedini znak.
- 5) U poglavlju "Spasilačka služba" predlaže se područje zone za kupanje (ogradoeno «psihološkom linijom»), definira se područje djelovanja spasilačke službe na kupalištu s podjelom na područja nadzora i pripadajućim lokacijama točaka nadzora, te propisuje razina obaveze organiziranja nadzora na pojedinim područjima nadzora.
Također, opisuje se uočena mogućnost pristupa kupalištu od strane hitne pomoći i ostalih hitnih službi te se, ukoliko je potrebno, daju dodatne preporuke za omogućavanje neometanog pristupa hitnih službi kupalištu.
- 6) Sažetak sadržava skraćeni opis opažanja i preporuka koji je podijeljen po pojedinim cjelinama.

Način prezentacije podataka

Podaci i informacije sadržani u Elaboratu o procjeni rizika prezentiraju se u obliku opisa, fotografija i kartografskih prikaza:

- opisom se tekstualno prezentiraju svi elementi procjene rizika;
- fotografije služe kao dopuna opisa za poglavlja "Opći opis kupališta" te "Opasnosti i rizici na kupalištu";
- kartografski prikaz se koristi za prikaz pojedinih elemenata u prostoru i njihove međuovisnosti, a podijeljen je po temama: "Generalni opis", "Opasnosti i rizici", "Info tabele i znakovi" te "Spasilačka služba";
- Elaborat o procjeni rizika standardizirani je dokument kojeg definira Služba spašavanja života na vodi HCK.

- Valjanost Elaborata o procjeni rizika

Elaborat o procjeni rizika vrijedi sve do trenutka dok ne nastupe ili ne počnu nastupati značajnije promjene navedene u točki 6) Naknadni postupci u poglavlju Provođenje postupka procjene rizika na kupalištu.

U svakom slučaju, Elaborat o procjeni rizika vrijedi najduže 3 (tri) godine od datuma sastavljanja odnosno eventualne revizije, ovisno što nastupi kasnije.

Ovlašteni procjenitelji rizika

Ovlašteni procjenitelji rizika su osobe koje je Hrvatski Crveni križ ovlastio za provođenje postupka procjene rizika na kupalištu te izradu Elaborata o procjeni rizika.

Za dobivanje uvjerenja o osposobljenosti za ovlaštenog procjenitelja rizika osoba mora:

- posjedovati uvjerenje o osposobljenosti za voditelja spasilačke postaje ili instruktora spasilačke službe;
- imati najmanje dvije godine iskustva u radu na poslovima vezanima uz uspostavljanje i organizaciju spasilačke službe;
- završiti seminar za osposobljavanje procjenitelja rizika na kupalištu prema planu i program osposobljavanja Službe spašavanja života na vodi HCK

Pravila i standardi rada spasilačkih postaja

Definicija spasilačke službe

Spasilačkoj službi na kupalištu temeljna je zadaća sprječavanje nezgoda povezanih s vodom. Sukladno temeljnoj zadaći, osnovne aktivnosti spasilačke službe na kupalištu su **nadzor vodenih površina kupališta, prevencija nezgoda vezanih uz vodu, izvođenje akcija spašavanja te pružanje prve pomoći**.

Osim osnovnih, spasilačka služba može obavljati i dodatne aktivnosti poput: pružanja pomoći korisnicima kupališta kojima je pomoć potrebna, informiranja korisnika kupališta te prikupljanja informacija o stanju na kupalištu za potrebe koncesionara. Dodatne aktivnosti ne smiju ometati izvršavanje osnovnih aktivnosti.

Spasilačka služba na kupalištu djeluje unutar područja koje je definirano kao područje djelovanja spasilačke službe.

Smatra se da je na kupalištu osigurana spasilačka služba ukoliko je na području djelovanja spasilačke službe u svakom trenutku osigurana mogućnost uočavanja nezgode i pravodobnog pokretanja akcije spašavanja.

Prisutnost spasilačke službe na kupalištu značajno smanjuje rizik od nezgoda povezanih s vodom, ali ne isključuje mogućnost utapanja ili neke druge nezgode povezane s vodom.

Područje kupališta pokriveno spasilačkom službom

Pokrivenost prostora kupališta djelovanjem spasilačke službe ovisi o razini rizika kojem su korisnici kupališta izloženi. S obzirom na rizik, kupališta su podijeljena na:

1) kupališta zanemarivog rizika

- na kojima nije potrebno (ali je poželjno) organizirati spasilačku službu

2) kupališta umjerenog rizika

- na kojima je potrebno omogućiti korisnicima kupanje pod nadzorom spasilačke službe

3) kupališta srednjeg rizika

- potrebno je organizirati spasilačku službu koja pokriva sva opasna mjesta na kupalištu

4) kupališta visokog rizika

- potrebno je organizirati spasilačku službu koja pokriva cjelokupno područje kupališta

Razina rizika na pojedinom kupalištu određuje se putem postupka procjene rizika na kupalištu, a kupališta na kojima nije izvršena procjena rizika smatra se kupalištima visokog rizika.

Organizacija spasilačke službe

Spasilačka služba na kupalištu ustrojava se putem spasilačke postaje koja je organizacijski okvir za rad spasilačke službe. Svaka **spasilačka postaja** sastoji se od jednog ili više područja nadzora.

Područje nadzora precizno je definiran prostor na kojemu je u svakom trenutku osiguran **konstantan i učinkovit nadzor te mogućnost pokretanja akcije spašavanja**. Na svakom području nadzora za konstantan nadzor mora biti zadužen i odgovoran određeni spasilac.

Spasilačke postaje moraju biti organizirane sukladno Temeljnim načelima organizacije spasilačke službe. Svi elementi rada spasilačke postaje moraju biti detaljno opisani u **Planu rada spasilačke postaje**, kojeg svaka spasilačka postaja mora posjedovati. Plan rada spasilačke postaje izrađuje se na temelju **Procjene rizika na kupalištu**, elaborata koji sadrži popis opasnosti i razine rizika na kupalištu te prijedlog sigurnosnih mjera za smanjenje uočenih rizika.

Vrste spasilačkih postaja

Spasilačke postaje prema veličini, a s obzirom na broj i razmještaj područja nadzora, dijelimo na male, srednje i velike.

Mala spasilačka postaja sastoji se od jednog područja nadzora kojeg opslužuje jedan spasilački tim, opremljen svom potrebnom opremom (osobna oprema spasioca, oprema nadzorne točke, oprema baze).

Srednja spasilačka postaja sastoji se od više povezanih područja nadzora koje opslužuje više spasilaca opremljenih svom potrebnom opremom. Vođenje srednje spasilačke postaje treba se povjeriti osobi s uvjerenjem za voditelja spasilačke postaje.

Velika spasilačka postaja sastoji se od više nepovezanih ili prostorno udaljenih područja nadzora na kojima djeluje više spasilačkih timova opremljenih svom potrebnom opremom. Vođenje velike spasilačke postaje treba se povjeriti jednoj ili više osoba s uvjerenjem za voditelja spasilačke postaje (ukoliko postoji više odvojenih cjelina koje imaju više od jednog povezanog područja nadzora).

Osnovne spasilačke aktivnosti

Nadzor

Nadzor je temeljna spasilačka aktivnost i osnova je za provođenje svih drugih spasilačkih aktivnosti.

Konstantan i učinkovit nadzor na području nadzora podrazumijeva mogućnost uočavanja nezgode golim okom u svakom trenutku, na bilo kojoj točki područja nadzora.

Nadzor se vrši s **točke nadzora**, mjesta (pozicije/lokacije) s kojeg se nadzire cjelokupna vodena površina na području nadzora. Pritom mora biti osiguran konstantan i učinkovit nadzor te mogućnost trenutnog pristupa području nadzora. Standardne točke nadzora su spasilačka promatračnica ili spasilački stolac, ali u iznimnim uvjetima moguće je točku nadzora organizirati i drugačije.

Nadzor pojedinog područja nadzora mora uvijek biti povjeren određenom spasiocu koji je odgovoran za provođenje nadzora.

U slučaju nemogućnosti provođenja učinkovitog nadzora jednog spasioca, područje nadzora mora se pokriti dodatnim nadzorom drugih spasilaca

Na zadaćama nadzora potrebna je redovita izmjena spasilaca, kako bi se konstantno osigurao učinkovit nadzor te omogućila pauza za odmor spasiocima.

Prevenција

Prevenција nezgode obuhvaća sve radnje kojima je cilj spriječiti nezgodu na kupalištu te su svi spasioci na kupalištu dužni kontinuirano provoditi prevenciju.

Prevenција se dijeli na posrednu i neposrednu.

Posredna prevenција obuhvaća sve one vrste prevencije u kojima spasioci osobno ne sudjeluju u preveniji.

Neposredna prevenција obuhvaća sve one radnje na kupalištu kojima spasilac osobno svojim djelovanjem sprječava nezgodu. Pri provođenju prevencije spasioci smiju provoditi isključivo one radnje koje neposredno sprječavaju nezgodu

Akcije spašavanja

Na pojedinom području nadzora potrebno je, u svakom trenutku, osigurati mogućnost pokretanja akcije spašavanja, sukladno Temeljnim načelima organizacije spasilačke službe. To podrazumijeva da spasilac koji kreće u akciju spašavanja ima podršku minimalno još jednog spasioca (spasilac nikad ne radi sam!), ima potrebnu spasilačku opremu, te je u mogućnosti izvršiti komunikaciju s drugim spasiocima ili vanjskim službama (hitna pomoć, policija, lučka kapetanija itd.). Nakon akcije spašavanja potrebno je spasiocima koji su direktno vršili akciju spašavanja omogućiti odmor od dužnosti.

Akcije spašavanja dijele se na **jednostavne akcije spašavanja** u kojima sudjeluje samo jedan spasilački tim i **složene akcije spašavanja** u koje je uključeno više spasilačkih timova

Spasilačke akcije i postupci u spasilačkoj postaji moraju biti definirani u Planu rada spasilačke postaje.

Spasioci

U spasilačkoj postaji poslove spašavanja mogu izvršavati osposobljeni spasioci kako slijedi:

Spasilac na bazenu (smije raditi samo na bazenskim kupalištima) - osposobljen je za poslove nadzora, prevencije, spašavanja iz vode, djelovanja u spasilačkom timu, vođenje jednog spasilačkog tima i pružanje prve pomoći na bazenskim kupalištima.

Spasilac na otvorenim vodama - osposobljen je za poslove nadzora, prevencije, spašavanja iz vode, djelovanja u spasilačkom timu, vođenje jednog spasilačkog tima i pružanje prve pomoći.

Voditelj spasilačke postaje - osposobljen je za organiziranje spasilačke postaje, koordiniranje više spasilačkih timova te administrativno vođenje spasilačke postaje.

Hrvatski Crveni križ izdaje uvjerenja o osposobljenosti za spasioca bazenima, na otvorenim vodama i voditelja spasilačke postaje.

Svi spasioci koji rade u spasilačkoj postaji moraju imati važeće Uvjerenje o osposobljenosti koje se obnavlja svake 2 godine.

Spasilačka oprema

Spasiocima je za rad u spasilačkoj postaji nužna specijalizirana spasilačka oprema. Nedostatak kvalitetne spasilačke opreme značajno umanjuje djelotvornost spasilačke službe te dovodi u neposrednu opasnost spasioca koji spašavaju osobe iz vode.

Oprema koju svaka spasilačka postaja mora posjedovati dijeli se na:

- **osobnu opremu spasioca** (mora imati svaki spasilac) – spasilačka uniforma (žuta majica s logom Službe spašavanja života na vodi HCK) i natpisom spasilac, kratke hlače crvene boje, crvena kapa sa štitnikom od sunca), okopasna torbica koja sadrži osobna zaštitna sredstva, zviždaljka;
- **opremu nadzorne točke** (mora imati svako područje nadzora) – spasilačke plutače, dalekozor, megafon, zastave (žuta zastava spasilačke službe i crvena zastava za zabranu kupanja), torba prve pomoći, sredstvo veze;
- **opremu baze spasilačke postaje** (mora imati svaka spasilačka postaja) – zaliha sredstava prve pomoći, sredstva za imobilizaciju (ovratnik, udlage, daska za imobilizaciju s učvršćivačima), formulari za administraciju (dnevnik rada, izvještaj o intervenciji), telefon, užad te rezervna spasilačka oprema.

Spasilačka promatračnica

Spasilačka promatračnica koja služi kao točka nadzora mora zadovoljavati sljedeće uvjete:

- 1) osigurati mogućnost kvalitetnog nadgledanja područja nadzora
  - visina podnice platforme s koje spasilac nadzire područje mora biti najmanje 2 metra iznad razine područja koje se nadzire te mora imati direktan pogled na svaku točku područja nadzora,
- 2) omogućiti trenutačan i siguran pristup području nadzora
  - stepenice ili rampa za silazak s platforme moraju biti protuklizne te omogućiti direktan pristup području nadzora i silazak bez potrebe korištenja ruku,
- 3) osigurati zaštitu spasilaca od prirodnih elemenata
  - mora osigurati adekvatnu zaštitu od sunca, vjetra i kiše tijekom cijelog radnog vremena spasilačke postaje te spriječiti dodatno zagrijavanje prostora s kojeg se obavlja promatranje,
- 4) osigurati radni prostor za spasioca
  - mora sadržavati mjesto za sjedenje spasioca te ormarić u kojem je moguće sigurno pohraniti spasilačku opremu i osobne stvari,
- 5) osigurati mjesto za postavljanje informativne ploče te spasilačkih zastava
  - mjesto za informativnu tablu mora biti dostupno i vidljivo korisnicima plaže
  - mjesto za zastave mora biti dostupno s platforme za promatranje,
- 6) konstrukcija nadzorne točke mora biti stabilna te projektirana na način koji omogućava sigurno korištenje.

Izveštaj o intervenciji

Izveštaj o intervenciji je standardizirani obrazac u kojemu se bilježe sve spasilačke intervencije i svaka spasilačka postaja dužna je ispunjavati izvještaje o intervencijama na svom području djelovanja. Izveštaj o intervenciji je službeni dokument kojeg ispunjavaju spasioci koji su sudjelovali u akciji spašavanja ili voditelji spasilačkih postaja i koji svojim potpisom potvrđuju istinitost podataka u izvještaju. Izveštaj o intervenciji ispunjava se u 3 primjerka od kojih je jedan primjerak potrebno dostaviti Službi spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja Hrvatskog Crvenog križa.

Obrazac izvještaja o intervenciji u nastavku

IZVJEŠTAJ O INTERVENCIJI

DATUM: _____ MJESTO: _____ KUPALIŠTE: _____

LOKACIJA: PLAŽA VODA IZVAN PODRUČJA NADZORA OSTALO: _____

AKCIJA: U RADNO VRIJEME SLUŽBE DA NE POČETAK AKCIJE: _____ KRAJ AKCIJE: _____

SPASILAC/OCI: _____

SUDJELOVAO: SPASILAC VODITELJ DOKTOR POSJETITELJ ZAŠTITAR OSTALI: _____

KORIŠTENNA OPREMA: PLUTAČA UŽE PRVA POMOĆ SURF DASKA MEGAFON
ČAMAC KAJAK RONILAČKA OPREMA OSTALO: _____

POSTUPCI NA MJESTU DOGAĐAJA:

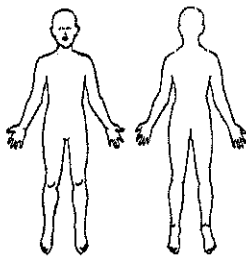
SPAŠAVANJE / IZVLAČENJE IZ VODE ZAUSTAVLJANJE KRVARENJA IMOBILIZACIJA
OŽIVLJAVANJE OSTALI POSTUPCI PR. POMOĆI BEZ POSTUPAKA
DAVANJE SAVIJETA / INFORMACIJE TRAŽENJE NESTALE OSOBE

DALJNI POSTUPCI:

POZVANA HITNA SLUŽBA PREUZELA HITNA SLUŽBA VRIJEME DOLASKA: _____
ODBIO/LA POMOĆ OSTALI POSTUPCI PR. POMOĆI SMRTNI ISHOD
PUŠTEN/A NA SKRIB: RODITELJA SUPRUŽNIKA STARATELJA

KRATAK OPIS AKCIJE:

PODACI O OZLIJEĐENOM: IME I PREZIME: _____ SPOL: M Ž DOB: _____

01 UTAPANJE	☐	12 OZLJEDA KRALJEŽNICE	☐
02 ZATVORENA TUPA OZLJEDA	☐	13 NAGLO NASTUPAJUĆA BOLEST	☐
03 RANA - OTVORENA OZLJEDA	☐	14 UDAR GROMA / STRUJE	☐
04 RANA - OTV. OZLJ. S JAKIM KRVARENJEM	☐	15 SUNČANICA	☐
05 RANA - OTV. OZLJ. S STRANIM TIJELOM	☐	16 TOPLINSKA ISCRPLJENOST	☐
06 OPEKLINE	☐	17 TOPLINSKI UDAR	☐
07 SMRZOTINE	☐	18 POTHLAĐENOST	☐
08 OZLJEDA ZGLOBA / UGANUĆE	☐	19 UTJECAJ OPOJNIH SREDSTAVA	☐
09 OZLJEDA ZGLOBA / IŠČAŠENJE	☐	20 UGRIZI/UBODI ŽIVOTINJA	☐
10 ZATVOERNI PRIJELOM KOSTI	☐	21 OZLJEDE OD MORSKIH ŽIVOTINJA	☐
11 OTVORENI PRIJELOM KOSTI	☐		

OSTALE AKCIJE:

BICIKL NA PLAŽI ŽIVOTINJA NA PLAŽI OPASNO PONAŠANJE NASILNO PONAŠANJE
NATJECANJE KONCERT MANJA OZLJEDA NESTANAK OSOBE
VEĆI SKUP INTOKSIKACIJA AKTUALNO STANJE OSTALO: _____
KORIŠTENNA OPREMA P. POMOĆ DALEKOZOR MEGAFON RADIO-STANICA

OPASKA:

IZVJEŠTAJ SASTAVIO/LA: _____ POTPIS: _____